

Základní škola Pelhřimov, Osvobození 1881,
příspěvková organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Autor: Mgr. Markéta Hupková

Pelhřimov 2023

1 MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Minimální preventivní program (dále jen MPP) je zpracováván na základě Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, č. j.: 20 006/2007 – 51, Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j.: 21291/2010 – 28

a Metodickým pokynem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j.: MSMT – 22294/2013 – 1 ve znění pozdějších předpisů.

MPP je programový dokument naší školy se zaměřením na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a na rozvoj jejich sociálně komunikativní dovednosti. Je kontinuální napříč celou základní školou. Jedná se o soustavu takových opatření, které napomáhají předcházet rizikovému chování žáků ohrožující jejich bezpečnost a i bezpečnost jejich okolí.

Cílem MPP je formovat osobnost žáka, aby byl schopen orientovat se v okolním světě, eliminovat případná rizika a učit se přebírat odpovědnost za své jednání.

Zaměřuje se především na předcházení následujících rizikových jevů v chování žáků:

- záškoláctví,
- šikana, kyberšikana, rasismus, xenofobie, vandalismus,
- kriminalita, delikvence,
- užívání návykových látek (tabák, žvýkací tabák, elektronické cigarety, alkohol, omamné a psychotropní látky),
- onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek,
- závislost na politickém a náboženském extremismu, netolismus (virtuální drogy) a patologickém hráčství (gambling).

Rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- domácího násilí,
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
- ohrožování mravní výchovy mládeže,
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie),

- sebepoškozování.

MPP navazuje na Školní vzdělávací program „Cesta k sobě“ a Školní řád.

1.1 Charakteristika školy

Základní škola Osvození, příspěvková organizace byla otevřena v roce 1988. Škola je umístěna v pěkném prostředí na okrajové části města bez rušných silnic a nebezpečných křižovatek. Celý komplex školy se skládá z pavilonu 1. stupně (deset kmenových učeben + 1 přípravná třída) a z pavilonu 2. stupně (osm kmenových učeben), pavilonu vedení, pavilonu školní jídelny, pavilonu školní tělocvičny a venkovního sportovního areálu. Škola je bezbariérová, má k dispozici výtah a plošinu pro vozíčkáře.

Součástí školy je základní škola, školní družina a školní jídelna. Kapacita školy je 500 žáků a kapacita školní družiny 180 žáků.

Všechny kmenové třídy jsou umístěny v samostatných učebnách. Pro výuku se využívají odborné učebny: jazyková, přírodních věd, počítačová, kybernetiky, hudební výchovy, univerzální dílna a cvičná kuchyňka. Ve třídách jsou k dispozici interaktivní tabule a All in one. Pro výuku tělesné výchovy slouží vlastní prostorná tělocvična se samostatnými šatnami a sprchami, multifunkční hřiště.

Všichni pedagogičtí pracovníci mají přístup k PC a připojení k internetu, možnost kopírování nebo využití tiskového centra bez omezení.

Školní družina má tři samostatné místnosti. V odpoledních hodinách probíhá činnost školní družiny v pěti třídách pavilonu 1. stupně a družina pro přípravnou třídu v kmenové učebně.

Žáci 2. stupně mají možnost být dohlídáni v polední pauze mezi dopoledním a odpoledním vyučováním pedagogy školy.

Schránka důvěry je umístěna vedle kabinetu školní družiny.

1.2 Základní údaje

Název a adresa školy:	Základní škola Pelhřimov, Osvobození 1881, příspěvková organizace
Školní preventivní tým:	
Jméno a příjmení ředitelky školy:	Mgr. Šárka Třísková
E-mail:	info@zospe.cz
Jméno a příjmení ŠMP:	Mgr. Markéta Hupková
E-mail:	hupkova@zospe.cz
Specializační studium:	Dokončeno 15.6.2021
Jméno a příjmení zástupce školy:	Mgr. Jan Sobek
E-mail:	sobek@zospe.cz
Jméno a příjmení zástupkyně školy:	Mgr. Eva Havlová
E-mail:	havlova@zospe.cz
Jméno a příjmení výchovného poradce:	Mgr. Václav Lašťovička
E-mail:	lastovicka@zospe.cz
Jméno a příjmení školního psychologa:	
E-mail:	

	Počet tříd	Počet žáků	Počet pedagogických pracovníků	Počet asistentů pedagoga	Počet školních asistentů	Počet vychovatelek
I. stupeň/ přípravná třída	10 + 1	235/13				
II. stupeň	8	219				
Celkem	19	467	33	15	0	4

1.3 Analýza výchozí situace

Ve spolupráci s vedením školy a ostatními pedagogickými pracovníky, včetně asistentů pedagoga, monitorujeme situaci ve škole. V případě zjištění rizikového chování jednáme okamžitě. Do řešení se zapojují jak třídní učitelé, tak zúčastnění pedagogové a asistenti pedagoga, kteří postupují důsledně a jednotně. Neprodleně telefonicky informujeme zákonného zástupce žáka,

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

v případě nutnosti zveme rodiče do školy k projednání celé situace, spolupracujeme s PPP¹, OSPOD² a PČR³ při řešení konkrétních výskytů rizikového chování. Na základě analýzy problematiky rizikového chování ve škole zjišťujeme aktuální stav, stanovíme příčiny rizikového chování a následně vytyčíme krátkodobé cíle MPP.

Ve školním roce 2022/23 jsme řešili rizikové chování již ve druhé třídě, kdy se u 2 žáků projevovalo agresivní chování ke spolužákům, nedodržování nastavených pravidel, porušování ŠŘ⁴. K řešení rizikového chování byli svolávány schůzky se zákonnými zástupci, byla sepsána dohoda s žáky. Dalším druhem rizikového chování bylo záškoláctví, které bylo řešeno s OSPOD. Ve třetím ročníku se jednalo o závažnou poruchu chování. K žákovi byl přidělený sdílený asistent. Ve čtvrtém ročníku agresivní chování řešené výchovnou komisí a sestavením IVÝP⁵, záškoláctví, kde proběhla výchovná komise, stejně tak i v případě zjištěného sebepoškození. V pátém ročníku se projednával vysoký počet neomluvených hodin. Způsobem řešení byla výchovná komise a informace na OSPOD. V šestém a sedmém ročníku bylo uděleno NTU⁶ a DTU⁷ za hrubé vyjadřování, nevhodné chování k žákům, učitelům, zaměstnancům školy, užívání vulgarit, časté vyrušování v hodinách, přepisování známek. Rizikové chování na sociálních sítích řešené schůzkou s rodiči. V šestém ročníku bylo ve spolupráci s OSPOD řešeno záškoláctví ve dvou případech. V osmém ročníku se projednávalo používání elektronické cigarety, způsob řešení DŘŠ⁸. V osmém a devátém ročníku se jednalo o kouření před vchodem do školy s postihem SZZCH⁹. Sebevražedné tendence, které byly projednávány se zákonným zástupcem a obecné ohrožení ze strany žákyně školy, které bylo řešeno s PČR. Dalšími přestupky v devátém ročníku byly narušování výuky, porušování ŠŘ, nerespektování pokynů učitele, nevhodné chování k pedagogům, které byly řešeny NTU a DTU dle závažnosti a četnosti opakování.

Tabulka četnosti a druhů RCh.¹⁰.

1. stupeň	Četnost RCh.	Druh RCh.	2. stupeň	Četnost RCh.	Druh RCh.
2. ročník	2	Opakované nevhodné	6. ročník	9	Hrubé, vulgární

¹ PPP – pedagogicko – psychologická poradna

² OSPOD – odbor sociálně-právní ochrany dítěte

³ PČR – Policie České Republiky

⁴ ŠŘ – školní řád

⁵ IVÝP – individuální výchovný plán

⁶ NTU – napomenutí třídního učitele

⁷ DTU – důtka třídního učitele

⁸ DŘŠ – důtka ředitele školy

⁹ SZZCH – snížená známka z chování

¹⁰ RCh. – rizikové chování.

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

	1	chování ke spolužákům; vulgární mluva; nedodržování pravidel. Záškoláctví.		1 2	vyjadřování; nevhodné chování ke spolužáků a vyučujícím; vyrušování v hodinách. Rizikový pohyb na sociálních sítích. Záškoláctví.
3. ročník	2	Závažná porucha chování.	7. ročník	9 1	Nerespektování pokynů. Hrubé, vulgární vyjadřování; nevhodné chování ke spolužáků a vyučujícím. Nekázeň. Negativní postoj k plnění školních povinností a zapojování se do výuky. Opoziční porucha vzdoru.
4. ročník	1 1 2	Sebepoškozování. Záškoláctví. Agresivní chování.	8. ročník	5 1	Kouření v prostoru školy. Záškoláctví.
5. ročník	1	Vysoký počet neomluvených hodin.	9. ročník	5 1 3	Kouření. Distribuce žvýkáčích tabáku. Sebevražedné tendence. Narušování výuky; porušování ŠŘ; nerespektování pokynů vyučujících;

1.3.1 Vnitřní zdroje školy

Vzhledem k tomu, že se škola nachází v okrajové části města na sídlišti, hrozí zde riziko vandalismu a poškozování školního majetku. K rizikovým místům školy patří žákovské toalety, prostory školních šaten, šatny u tělocvičny, prostory v přízemí školy – zákoutí školních chodeb a prostory před budovou školy.

K předcházení a eliminaci forem rizikového chování škola disponuje následujícími opatřeními:

- pedagogický dozor během školních přestávek,
- celodenní uzamykání vchodů do jednotlivých pavilonů,
- umístění videotelefonů u vstupů do jednotlivých pavilonů,
- vstup do šaten tělocvičny pod pedagogickým dozorem,
- kamerový systém v prostorách šaten, v chodbách pavilonu tělocvičny, před hlavním vstupem do budovy školy,
- zapojení celého pedagogického sboru a ostatních pracovníků školy,
- k eliminaci vandalismu a kouření na toaletách slouží důsledný pedagogický dohled nad žáky během přestávek v těchto prostorech,
- tabulka kázeňských přestupků a jejich hodnocení, které jsou zaneseny ve ŠŘ,
- u vstupu do školy viditelné označení – grafická značka „Zákaz kouření“, text „Zákaz používání elektronických cigaret“ a „Zákaz užívání, distribuce a přechovávání návykových látek a jedů a takových látek, které je svým vzhledem, chutí a konzistencí napodobují“.

Škola využila možnosti ŠVP a v jeho rámci zakomponovala primárně-preventivní témata a aktivity nenásilnou formou do výuky a každodenního života školy. Témata směřující

k předcházení všech forem rizikového chování se promítají především ve vzdělávacích oblastech:

- Člověk a jeho svět – oblast vymezena pro 1. stupeň ZŠ, tematická oblast Člověk a jeho zdraví.
- Člověk a zdraví – obsahuje tři tematické oblasti Výchova ke zdraví, Občanská výchova (pro 2. stupeň ZŠ) a Tělesná výchova (pro 1. i 2. stupeň ZŠ).
- Současně využívá Průřezová témata – Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Primárně-preventivní témata ve výuce

Ročník	Předmět	Období	Rizikové chování
1.	ČaS ¹¹	září	Agresivní chování.
	ČJ ¹²	duben	Závislostní chování.
	ČaS	březen	Závislostní chování.
	ČJ	květen	Prekriminální chování.
	ČaS	květen	Rasismus a xenofobie.
	ČaS	červen	Poruchy příjmu potravy.
	ČJ	květen	Rasismus a xenofobie.
2.	ČaS	červen	Poruchy příjmu potravy.
	ČaS	září	Agresivní chování.
	ČaS	březen	Závislostní chování.
	ČJ	květen	Rasismus a xenofobie.
3.	ČaS	duben	Poruchy příjmu potravy.
4.	PřV ¹³	říjen, březen	Poruchy příjmu potravy.
	ČJ	květen	Rasismus a xenofobie.
	TV ¹⁴	září	Agresivní chování.
	TH ¹⁵	průběžně	Závislostní chování.
	ČJ/TH	duben/průběžně	Prekriminální chování.
5.	VL ¹⁶	červen	Agresivní chování.
	PřV	květen	Závislostní chování.
	VL	červen	Prekriminální chování.
	PřV	květen	Sexuálně – rizikové chování.
	PřV	květen	Poruchy příjmu potravy.
	VL	duben	Rasismus a xenofobie.
6.			

¹¹ ČaS – Člověk a jeho svět.

¹² ČJ – Český jazyk

¹³ PřV – Přírodověda

¹⁴ TV – Tělesná výchova

¹⁵ TH – Třídnické hodiny

¹⁶ VL - Vlastivěda

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

7.	Ov ¹⁷	červen	Sexuálně – rizikové chování.
	Ov	duben	Rasismus a xenofobie.
8.	Ov	září	Závislostní chování.
	Ov	prosinec	Sexuálně – rizikové chování.
	Ov	prosinec	Poruchy příjmu potravy.
	Z, Ov	listopad	Rasismus a xenofobie.
	Ov	září	Agresivní chování.
	Ov	listopad	Prekriminální chování.
9.	Ov	září	Agresivní chování.
	Ov	listopad	Závislostní chování.
	Ov	prosinec, leden, březen	Prekriminální chování.
	Ov	březen	Sekty.

Žáci 3. – 9. ročníku se prostřednictvím Školního parlamentu, který je koordinovaný školním metodikem prevence, podílejí na chodu školy, sami mohou svými podněty přispívat k celkovému zlepšování interiéru a exteriéru, pomáhají snižovat riziková chování, tím, že spolupracují v rámci svých kmenových tříd a hovoří o problémech a tématech, která jsou zde diskutována. Pátým rokem je vydáván školní časopis nazvaný Pavučina, který tvoří redakční tým žáků prvního a druhého stupně. Přináší informace ze života školy, obce a úzce spolupracuje se Školním parlamentem.

1.3.2 Vnější zdroje školy

Spolupracující organizace:

Organizace:	Kontakt:	Telefon:
OSPOD	Bc. Ilona Příbylová, DiS.	565 351 349
PPP a SPC Vysočina	PaedDr. Zdeněk Martínek	565 381 370
	Mgr. Tereza Houšťková	730 566 780
SPC Vysočina	Mgr. Josef Láznička	703 167 536
Úřad práce Pelhřimov	Ing. Jitka Reichová	950 145 323
Policie ČR	Nrap.. Bc. Eva Šmídová	974 274 207 702 274 019
Nemocnice Pelhřimov		565 355 111

¹⁷ Ov – Občanská výchova

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Záchranná služba		565 355 119
HZS Pelhřimov		950 281 110
Městská knihovna Pelhřimov	Mgr. Iva Rajdlová	776 012 355
Centrum primární prevence DOK	Mgr. Romana Kubů	736 523 660
SVP Jihlava	Mgr. Miroslava Florianová	778 409 218
Město Pelhřimov		565 351 111
Český červený kříž		565 323 366
Muzeum Vysočiny Pelhřimov		565 323 184
Dům dětí a mládeže	Kateřina Matějů	606 041 098
Hodina H	Eva Havlíčková	723 902 099

1.4 Stanovení cílů MPP

1.4.1 Dlouhodobé cíle

Efektivní primární prevence v sobě zahrnuje takové programy, které pomáhají žákům odolávat sociálnímu tlaku vedoucímu k nežádoucímu chování. Vede je ke zkvalitňování komunikace, osvojování a rozvíjení sociálně emočních dovedností, zvládnání konfliktů, zátěžových situací, odmítání legálních i nelegálních návykových látek, zvyšování jejich zdravého sebevědomí atd. Primární prevence je založena na soustavnosti, aktivitě, názornosti a uvědomělosti. Působí na cílovou skupinu v průběhu celé školní docházky. Žáci se aktivně zapojují do všech činností a sami pracují na splnění cílů.

Aktivity pro:

- vytvoření dobrého školního prostředí a příznivého klima jednotlivých tříd,
- osvojování pozitivního sociálního chování,
- vytvoření mravních a morálních hodnot,
- participace, porozumění a spolupráce v třídním kolektivu,
- respektování názorů druhých, seberealizace,
- vyrovnání rozdílů mezi materiálními a psychickými podmínkami v rodinách,
- dodržování stanovených pravidel,

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

- kritické myšlení,
- vyjadřování emocí, zvyšování sebedůvěry,
- soudržnosti kolektivu a podpory vzájemných vztahů a důvěry.

1.4.2 Krátkodobé cíle

1. stupeň

V letošním školním roce budeme na 1. stupni pokračovat v prevenci sociálně patologického jevu **Kyberšikana**, zaměříme se celkově na virtuální svět – Média.

V současné době se moderní technologie stávají neoddělitelnou součástí světa každého žáka, proto považujeme tuto problematiku za velice aktuální. Zaměříme se na správné používání komunikačních technologií, prevence chování a bezpečnost na internetu (YouTube a sociální sítě). Dále se budeme věnovat, tak jako v předcházejících letech, podpoře a budování přátelského klima v třídním kolektivu, které tvoří základ prevence sociálně patologických jevů. Současně budeme plánovat další preventivní aktivity k předcházení rizikového chování dle aktuální situace a základy slušného chování, neboť jsme v loňském školním roce zaznamenali nevhodné vztahy v třídním kolektivu a chování dětí vůči sobě a též vůči pedagogickým pracovníkům.

2. stupeň

V letošním školním roce se na 2. stupni zaměříme na vztahy a komunikace v třídním kolektivu, šikana, kyberšikana a sociální sítě. A to vzhledem k tomu, že jsme v loňském školním roce zaznamenali nevhodné vztahy v třídním kolektivu a chování dětí vůči sobě a též vůči pedagogickým pracovníkům. Na základě zjištěných poznatků během loňského školního roku jsme se rozhodli pokračovat v prevenci rizikového chování formou podpory dobrých vztahů v třídním kolektivu a současně budeme plánovat další preventivní aktivity k předcházení rizikového chování dle aktuální situace. Budeme pokračovat ve spolupráci s Policií ČR s preventivními programy na aktuální téma. V 8. ročníku v rámci předmětu pracovní činnosti bude probíhat program na podporu odhalení vlastností, dovedností a schopností žáků k výběru budoucího povolání.

Pro žáky:

- sledování psychosociálního klimatu ve třídě (vnímání, prožívání, hodnocení toho, co se ve třídě už odehrálo nebo se právě odehrává – třídní učitel, asistent pedagoga, další vyučující, vychovatelky),
- udržování pozitivních vztahů ve třídě (společné akce, výlety apod.),

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

- zajištění preventivního programu ve spolupráci s organizacemi, které se touto problematikou zabývají,
- zajištění další formy prevence na téma dobré vztahy v třídním kolektivu (pravidelné třídnické hodiny),
- další preventivní aktivity na základě aktuální situace,
- žáci se mohou podílet na dění ve škole – Školní parlament,
- zapojení do projektu „Nenech to být“ – boj proti šikaně a vylučování z kolektivu na školách.

Pro učitele:

- seznámí se s MPP školy,
- absolvují odborné přednášky a semináře pro lepší orientaci v problematice rizikového chování,
- mapují situaci ve třídách.

Pro rodiče:

- seznámí se se ŠŘ a MPP, které též najdou na webových stránkách školy,
- informace pro rodiče na plenárním zasedání, třídních schůzkách, DOD, konzultačních hodinách, setkání na 1. stupni učitel – rodič – žák,
- zlepšit komunikaci rodičů a školy,
- přednášky na aktuální téma rizikového chování,
- rodiče se mohou obrátit na školu s problémem.

1.5 Programy primární prevence na naší škole

Název akce	Cílová skupina	Zajišťuje
Programy primární prevence	2–9. ročník	Charita Jihlava – DOK
Bruslení	2. ročník	TU
Dopravní výchova	4. ročník	DDM
O penězích a podnikání	3. ročník	TU
Relaxační ráno	1. stupeň	Pavčina Císařová
Plavání	2. ročník	Plavecký stadion
Právní vědomí a drogy	8. ročník	PČR
Beseda s klienty DD	7.A/B	DD se školou Jihlava

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

První pomoc do škol	3. ročník	Záchranná služba
Žákovský parlament	3.-9.ročník	Mgr. Markéta Hupková
LKV	7.-9. ročník	Mgr. Luděk Charouzek
Vodácký kurz	7.-9. ročník	Mgr. Martina Belžíková, Mgr. Luděk Charouzek
Suplujeme: V síti	7.A/B	TU
Čistá Vysočina	3. – 8. ročník	vyučující Vv+Pě
Den Země	1. stupeň	Mgr. Jana Jelínková
Finanční gramotnost	8.A/B	Lukáš Šiříšťa
Preventivní program	7.B	Mgr. Zuzana Trpáková, Mgr. Antonín Hraníček
Adaptační den	6.A	Mgr. Zuzana Trpáková, Mgr. Hanka Zajíčková
Škola v pohybu	1.-3.A/B	Pan Moravec
Den diabetu	8.A/B	Nemocnice Pelhřimov
ČČK	8.A/B	ČČK
ZZS	8.A/B	ZZS

1.6 Aktivity k doplnění výuky

Název akce	Cílová skupina	Zajišťuje
Školní výlety	1. – 2. stupeň	TU + AP
Volba povolání	8.A/B	ÚP Pelhřimov
Fórum mládeže	Vybraní žáci 2.stupeň	Hodina H
Exkurze do spol. Neza	8.A/B	Mgr. Klára Vlastníková, Mgr. Eva Havlíčková
Exkurze do Hotelové školy	8.A/B	Mgr. Klára Vlastníková, Mgr. Eva Havlíčková
Výlet do Anglie	8. – 9. ročník	Mgr. Markéta Hupková
Řemesla a povolání	5.A/B	Mgr. Klára Vlastníková, Mgr. Václav Lašťovička
Exkurze do Pivovaru Bernard	8.A/B	Mgr. Radka Pospíchalová, Mgr. Aleš Pařil

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Projekt Občánek	5.A/B vybraní žáci	Hodina H
Exkurze Technické služby	8.A/B	Mgr. Klára Vlastníková, Mgr. Eva Havlíčková

Zpracoval: Mgr. Markéta Hupková, školní metodik prevence _____

Schválil: Mgr. Šárka Třísková, ředitelka školy _____

Platnost: 1. září 2023